

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Історичний факультет
Кафедра соціальних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. завідувача кафедри
соціальних і правових дисциплін
 Анатолій БЕРЖАНІР
8 серпня 2022 року

Робоча програма навчальної дисципліни

ОК 03 Філософія науки та інновацій

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 032 Історія та археологія
Освітньо-наукова програма Історія та археологія

Умань -2022

Робоча програма з дисципліни «Філософія науки та інновацій» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 032 Історія та археологія.

Розробник: Бержанір А. Л., кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальних і правових дисциплін.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальних і правових дисциплін протокол № 1 від «8» серпня 2022 року

В. о. завідувача кафедри
соціальних і правових дисциплін

(підпис) (Бержанір А. Л.)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії історичного факультету.

Протокол № 1 від «9» серпня 2022 року.

Голова науково-методичної комісії
історичного факультету

(Ташченко Н. Л.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	120	120
Курс	1	1
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:	30	8
Лекційні	16	4
Семінарські / Практичні	14	4
Лабораторні	–	–
Самостійна робота	50	80
Індивідуальні завдання	10	10
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення здобувачами актуальних проблем філософія науки та інновацій як сучасної світової традиції філософського осмислення інноваційної сутності науки; формування поглиблених знань про генезис, філософські підстави, сутність і перспективи наукового знання; розкриття аспектів буття науки як соціального інституту і як генерації нового знання; аналіз логіки категоріального мислення у сфері філософії науки та інновацій, а також процедур наукового пізнання; формування професійних компетентностей у відповідності до освітньо-наукової програми.

Завдання:

1. Підготовка докторів філософії із сформованими науково-методологічними установками на основі знання особливостей сучасної науки та інновацій.

2. Формування теоретико-методологічних уявлень про основні філософські проблеми, структуру і динаміку наукового знання, його соціокультурну детермінацію, філософську інтерпретацію способів обґрунтування і механізмів розвитку.

3. Здатність, використовуючи цілісні системні наукові знання з філософії науки та інновацій, проектувати і здійснювати комплексні наукові дослідження та педагогічну діяльність.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

ЗК 02. Знання і розуміння предметної області історії та археології.

ЗК 03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 05. Здатність до генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань, володіння сучасною методологією.

СК 01. Здатність обирати найбільш релевантні методи, методики та підходи для здійснення досліджень в галузі історії та/або археології.

СК 02. Здатність розробляти та реалізовувати власні науково-дослідні проекти, які дозволяють розв'язувати значущі наукові, соціальні, культурні, етичні проблеми і дають можливість переосмислювати існуюче або створювати нове знання.

СК 05. Здатність визначати рівень об'єктивності фактологічної основи в різних видах джерел і академічних текстів, встановлювати та оцінювати достовірність та репрезентативність інформації.

СК 06. Здатність до безперервного розвитку та самовдосконалення, відповідальність за навчання інших.

СК 07. Здатність до створення нових знань засобом проведення оригінального дослідження, якість якого може бути визнана на міжнародному та національному рівнях.

СК 09. Здатність до ефективного управління дослідницьким процесом, зокрема визначення основних цілей в історії та археології, оптимального поєднання пріоритетних і поточних видів діяльності з історії та археології.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 01. Використовувати сучасні теоретичні та методологічні досягнення історичної науки.

ПРН 06. Застосовувати сучасні методології, методи та інструменти педагогічної та наукової діяльності за фахом.

ПРН 07. Продувати нові ідеї і розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.

ПРН 10. Застосовувати сучасні методи пошуку, збору та обробки інформації в науковій та науково-педагогічній діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи філософії науки

Тема 1. Філософські аспекти феномену науки

Виникнення та еволюція науки. Протонаука. Наука епохи Відродження і Нового часу. Тенденції та закономірності новітньої науки. Теоретичні та методологічні принципи науки. Наукова теорія як найвища форма узагальнення й систематизації знань. Основні елементи системи наукових знань. Роль методології у науковому дослідженні. Проблема істинності

наукових знань. Види та ознаки наукового дослідження. Відмінності між теоретичним та емпіричним дослідженням. Значущість фундаментальних наукових досліджень. Особливості прикладних наукових досліджень. Наукова діяльність як інтелектуальна творча діяльність. Організаційна структура науки в Україні. Законодавчі основи функціонування науки. Роль закладів вищої освіти у розвитку науки.

Тема 2. Концептуальні підходи до розуміння сутності філософії науки

Еволюція та основні концепції філософії науки. Наукові відкриття та їх філософське обґрунтування. Формування поняття «філософія науки». Неокантіанство, феноменологія, неорационалізм, структуралізм як філософська інтерпретація сутності науки. Критерії філософського підходу до науки. Основні аспекти буття науки. Предмет філософії науки. Структура і функції філософії науки. Характеристика моделей взаємовідносин науки і філософії. Розуміння науки як особливого виду знань та пізнавальної діяльності. Епістемологічні характеристики науки. Проблема критеріїв науковості. Достовірність наукових знань і формування наукової істини. Поняття об'єктивної, абсолютної і відносної істини. Основи науки та їх роль у формуванні наукової картини світу.

Тема 3. Методологічні основи процесу формування наукових знань

Синтетична сутність наукового знання. Необхідність відмежування наукового пізнання і знання від інших форм і рівнів пізнавальної діяльності. Роль мови у поєднанні наукового і буденного знання. Штучні мови. Прогнозування, системність, доказовість як характерні риси наукового пізнання. Поняття інтелектуальної наступності. Проблема критеріїв обґрунтованості знань. Критерій демаркації між науковим і ненауковим знанням та його ознаки. Теорія як форма наукового знання, її особливості, класифікація і функції. Критерії вибору результативних теорій. Характеристика підстав науки як її структурних основ. Структура загальнонаукових знань. Розуміння підстав науки та їх історичного розвитку. Інтерпретація філософських підстав науки. Види філософських підстав науки. Моделі підстав науки у західній філософії.

Тема 4. Філософська інтерпретація структури наукового пізнання

Сутність, специфіка та форми пізнавального процесу. Визначення гносеології. Об'єкти і суб'єкти пізнання. Діалектичний характер пізнання. Соціальне пізнання, його механізми і види. Роль принципів об'єктивності, пізнаваності, відображення, творчої активності у пізнавальному процесі. Практика як основа пізнання і критерій його істинності. Діалектичний шлях пізнання. Єдність чуттєвого і логічного пізнання. Сутність логічного пізнання. Характеристики відчуття, сприйняття, уявлення, пам'яті як необхідних складових логічного пізнання. Абстракція у логічному пізнанні. Значущість наукового пізнання як вищого рівня пізнавальної діяльності. Методологія та логіка наукового пізнання. Сутність та рівні методології

наукового пізнання. Всезагальні, загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Роль матеріалістичної діалектики. Системний, структурно-функціональний і натурний підходи у науковому пізнанні. Місце гіпотез у науковому дослідженні.

Змістовий модуль 2. Філософські виміри наукової діяльності в умовах інноваційних змін

Тема 5. Традиції та іновації у розвитку науки

Традиції та іновації як необхідні елементи наукової діяльності. Регулятивна роль традицій у суспільстві. Види традицій. Значущість традицій як засобу передачі повного змісту соціального буття. Розуміння традиційної науки як усталеної парадигми. Етапи розвитку традиції. Визначення схеми розвитку наукового знання. Новації у науці та їх класифікація. Обґрунтування механізмів появи новацій. Сутність взаємозв'язків наукових традицій та інновацій. Інновації як головний стимул соціального прогресу. Обумовленість розвитку наукового знання екстерналістськими та інтерналістськими чинниками і їх гармонійне функціонування. Інноваційність і трансформація суспільних відносин. Особливості сучасного етапу розвитку науки. Визначення принципу глобального еволюціонізму. Значущість розробки нових стратегій наукових досліджень. Характеристика взаємодії процесів інтеграції та диференціації у постнекласичній науці. Зближення внутрінаукових, міждисциплінарних зв'язків і практичної діяльності як умова сучасного розвитку науки.

Тема 6. Динаміка науки і процеси продукування нового знання

Взаємозв'язок науки і суспільства у сучасному світі. Сутність економіки знань, її основні ознаки. Риси науки ХХ–ХХІ століть. Відповідальність учених перед суспільством. Значущість науки як провідного елемента суспільства. Поняття про національну інноваційну систему. Наука як відкриття. Соціальні аспекти науки. Динаміка науки як процес створення нового знання. Специфіка динаміки науки. Характеристика моделей розвитку науки. Вплив економічного детермінізму на рівень і ефективність наукових досліджень. Кумулятивістський підхід до проблеми зростання наукового знання. Еволюція та революція в науці. Специфіка наукової революції як докорінної якісної зміни в науці і як перебудови дослідницьких стратегій. Поняття «глобальна наукова революція» та її характеристики. Прогностична роль філософського знання у розвитку науки. Включення нових наукових знань у соціокультурний процес.

Тема 7. Розвиток наукового пізнання і методологія інноваційної діяльності

Філософське розуміння інновації як явища і процесу. Інновація як цілеспрямована зміна у функціонуванні системи. Інновація та проблема розвитку. Визначення інноваційної діяльності. Культурологічна сутність новації. Характеристики етапів інноваційного процесу. Інноваційний цикл і його ознаки. Теоретико-методологічні основи інноваційних процесів в освіті. Педагогічна інноватика як сфера науки, що вивчає процеси розвитку освіти. Об'єкт і предмет педагогічної інноватики. Значущість особистісного чинника у педагогічній інноватиці. Поняття життєвих циклів новацій в освіті. Інноваційне сприйняття, його передумови і чинники. Сутність методології педагогічних досліджень. Системний підхід у сучасній методології науки. Характеристики і види систем. Об'єкт інновацій як система.

Тема 8. Творчість як необхідна передумова інноваційної діяльності

Філософська концепція творчості. Розуміння творчості як процесу прийняття нестандартних рішень. Проблема творчості у філософських концепціях. Філософська інтерпретація передумов творчості. Творчість як здатність людини шляхом конструювання нового удосконалювати свої здібності відображення. Біосоціальна еволюція людини і творчість. Визначення головної ознаки творчості. Класифікація форм творчої діяльності. Взаємозв'язок духовно-теоретичної творчості з наукою і філософією. Проблема моралі у науковій творчості. Характеристика етапів творчої діяльності. Роль інтуїції у розвитку творчого процесу. Передбачення і наукове прогнозування. Трактатування передбачення філософією. Класифікація передбачень. Відмінності між емпіричним і науковим передбаченнями. Логічна структура наукового передбачення. Види і типи прогнозів. Характеристика методів прогнозування.

Тема 9. Актуальні філософські проблеми соціально-гуманітарних наук

Специфіка суб'єкта, об'єкта і предмета соціально-гуманітарного пізнання. Ціннісно-оцінний характер соціально-гуманітарного пізнання. Сутність методології соціально-гуманітарного пізнання. Філософський синтез соціально-гуманітарного знання. Об'єкт соціально-гуманітарного знання як людська реальність та його характеристики. Суб'єктивність пізнавальної діяльності людини. Емпіричний (індивідуальний) і колективний суб'єкт пізнання. Характеристика форм існування колективного суб'єкта. Проблема істинності та раціональності у гуманітарних науках. Незалежність істини від суб'єкта пізнання. Абсолютна істина. Некласичні концепції істини. Проблема істинного знання у соціальних науках. Значущість цінностей у соціально-гуманітарному пізнанні. Форми існування цінностей. Класифікація цінностей за різними критеріями. Прояви ціннісних основ у науковому пізнанні.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		го	л	п	лаб	інд		с.р.	го	л	п	лаб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи філософії науки												
Тема 1. Філософські аспекти феномену науки	10	2	2			6	10					9
Тема 2. Концептуальні підходи до розуміння сутності філософії науки	10	2	2			6	10					9
Тема 3. Методологічні основи процесу формування наукових знань	10	2	2			6	10	2	2			9
Тема 4. Філософська інтерпретація структури наукового пізнання	10	2	2			6	10					9
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8			24	40	2	2			36
Змістовий модуль 2. Філософські виміри наукової діяльності в умовах інноваційних змін												
Тема 5. Традиції та іновації у розвитку науки	10	2	–			8	10					9
Тема 6. Динаміка науки і процеси продукування нового знання	10	2	2			6	10					9
Тема 7. Розвиток наукового пізнання і методологія інноваційної діяльності	10	2	2			6	10	2	2			9
Тема 8. Творчість як необхідна передумова інноваційної діяльності	10	2	2			6	10					9
Разом за змістовим модулем 2	40	8	6			26	40	2	2			36
Усього годин	80	16	14			50	80	4	4			72
Модуль 2												
ІНДЗ	10				10		10				10	
Усього годин	90	16	14		10	50	90	4	4		10	72

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Філософські аспекти феномену науки	2	2
2.	Концептуальні підходи до розуміння сутності філософії науки	2	
3.	Методологічні основи процесу формування наукових знань	2	
4.	Філософська інтерпретація структури наукового пізнання	2	
6.	Динаміка науки і процеси продукування нового знання	2	2
7.	Розвиток наукового пізнання і методологія інноваційної діяльності	2	
8.	Творчість як необхідна передумова інноваційної діяльності	2	
9.	Актуальні філософські проблеми соціально-гуманітарних наук	2	
Всього		18	4

7. Теми для самостійної роботи

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Наука як важливий чинник суспільного розвитку	6	9
2.	Значущість філософії науки для інтерпретації сутності пізнавальної діяльності	6	9
3.	Теоретико-методологічні принципи наукових пошуків	6	9
4.	Роль структурних елементів наукового пізнання для результативності науки	6	9
5.	Специфіка і єдність традицій та іновацій у науковій діяльності	8	9
6.	Динаміка науки як іманентна якість науково-технічного прогресу.	6	9
7.	Роль методології інноваційної діяльності у науковому пізнанні	6	9
8.	Творча діяльність як передумова інновацій	6	9
Всього		50	72

8. Теми індивідуальних науково-дослідних завдань

1. Співвідношення науки і філософії.
2. Зв'язок філософії науки з іншими галузями філософського знання.
3. Традиціоналістський і техногенний типи цивілізаційного розвитку.
4. Цінність наукової раціональності.
5. Функції науки у житті суспільства: наука як світогляд та продуктивна і соціальна сила.
6. Становлення перших форм теоретичної науки. Антична логіка.
7. Формування науки як професійної діяльності. Виникнення організованої науки.
8. Технологічні застосування науки.
7. Становлення соціальних і гуманітарних наук.
8. Світоглядні підстави соціально-гуманітарного дослідження.
9. Гіпотетико-дедуктивна концепція становлення теоретичного знання.
10. Логіка і методологія науки.
11. Історична мінливість механізмів породження наукового знання.
12. Взаємозв'язок логіки відкриття і логіки обґрунтування.
13. Проблемні ситуації в науці.
14. Проблема включення нових теоретичних уявлень в культуру.
15. Соціокультурні передумови наукових революцій.
16. Зближення ідеалів природничо-наукового і соціально-гуманітарного пізнання.
17. Етика науки, її філософські підстави.
18. Комунікативність як доказ соціокультурної сутності наукового пізнання.
19. Роль науки у подоланні сучасних глобальних криз.
20. Еволюціонізм як основа сучасної наукової картини світу.
21. Проблема державного регулювання науки.
22. Становище науки у сучасному світі.

9. Методи навчання

З метою формування професійних компетенцій активно впроваджуються як традиційні, так і інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення освітнього процесу:

- словесний метод (лекція, евристична бесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, складання реферату);
- інтерактивний метод (робота в малих групах);
- новітні інформаційні методи у поєднанні з комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні тощо).

10. Методи контролю

Оцінювання знань з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК) і підсумкового контролю знань (іспиту).

Об'єктом оцінювання знань є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на семінарських та практичних заняттях, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних навчально-дослідних завдань (розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо), контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.

Модульний контроль є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання здобувачем модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту тощо) згідно затвердженого графіку.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студента.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є:

- систематичність та активність роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
- виконання модульних (контрольних) завдань.

Під час контролю систематичності та активності роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях оцінці можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських і практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські (практичні) заняття; результати виконання і захисту практичних робіт, експрес-контролю тощо.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання та індивідуального навчально-дослідного завдання оцінці можуть підлягати: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; проведення розрахунків; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, підготовка реферативних матеріалів з публікацій тощо.

Під час виконання модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі після опанування певного модуля. Модульний контроль, може проводитись у формі тестів, відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань тощо.

Розподіл загальної кількості балів, за якими оцінюється вся поточна робота, форми проведення контрольних заходів та критерії їх оцінювання, визначаються робочими навчальними програмами і доводяться до відома здобувачів на початку семестру.

Здобувачам, які брали участь у позанавчальній науковій діяльності (в роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, участь в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо і досягли значних результатів, можуть присуджуватись додаткові бали за результати поточного контролю з відповідної дисципліни.

Результати поточного контролю знань здобувачів вносяться до журналу обліку роботи академгрупи і враховуються під час виставлення підсумкового балу за опанування дисципліни.

Відповідно до видів контролю набутих здобувачем знань та вмінь передбачається використання поточної, контрольної, підсумкової модульних оцінок, поточної семестрової, а також екзаменаційної (залікової) та підсумкової семестрової оцінок.

Поточна модульна оцінка складається з балів, які отримує здобувач за певну навчальну діяльність протягом засвоєння даного модуля – виконання та захист індивідуальних завдань (розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо), лабораторних робіт, виступи на семінарських заняттях тощо.

Несвоєчасне виконання завдань поточного контролю враховується під час їх оцінювання.

Контрольна модульна оцінка визначається в балах за результатами контролю з даного модуля.

Перескладання контрольної модульної оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок з даного модуля.

Модуль зараховується здобувачу, якщо він успішно виконав передбачені у модулі всі види навчальної роботи та під час модульного контролю отримав позитивну контрольну модульну оцінку, а відтак, позитивну підсумкову модульну оцінку.

Перескладання позитивної підсумкової модульної оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Заборгованість з модуля повинна бути ліквідована здобувачем в позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля.

Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Поточна семестрова оцінка визначається в балах як сума підсумкових модульних оцінок, отриманих за засвоєння усіх модулів..

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінки	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Здобувач має глибокі, міцні і системні знання навчальної дисципліни, вміє синтезувати знання із окремих тем; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь Здобувача відрізняється точністю формулювань, логікою, системністю узагальненості знань.	Здобувач самостійно орієнтується в потоці інформації з дисципліни; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При підготовці до практичних занять Здобувач дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Здобувач знає і може самостійно визначити основні ідеї і категорії навчальної дисципліни; може синтезувати знання із окремих тем, давати точні формулювання. Здобувач може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Здобувач самостійно виконує завдання, передбачені програмою дисципліни, володіє базовими навичками обґрунтувати застосування основних положень курсу, пов'язати їх із власною дослідницькою та професійною діяльністю, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. При виконанні завдань практичних занять Здобувач може самостійно виконати роботу в повному обсязі й зробити правильні висновки
Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення навчальної дисципліни; допускає неточні і	Здобувач може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє як застосувати теоретичний матеріал у науково-дослідницькій та професійній

	не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі помилки у відповіді, але може їх усунути під керівництвом викладача, недостатньо володіє термінологією.	діяльності.
Початковий, Fx, F 1 – 60, незадовільно	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо курсу, який вивчається. У відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення.	Допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1								ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	18	100
9	9	9	9	9	9	9	9		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	відмінно	Зараховано
82–89	добре	
75–81		
69–74		
60–68	задовільно	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна

1. Бержанір А. Л., Запорожець М. О., Кожушко Т. В. Філософія науки та інновацій : навч посіб. Умань : Візаві, 2022. 201 с.
2. Кравчук Л. В. Філософія і методологія науки : посібник. Тернопіль : ТНМУ : Укрмедкнига, 2019. 271 с.
3. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
4. Пронський В. М., Комунаров С. В. Філософія науки : конспект лекцій для аспірантів, пошукачів та магістрів. Київ : НТУУ «КПІ», 1997. 200 с.
5. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
6. Сіверс В. А. Філософія науки : навч. посіб. Київ : Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, 2017. 147 с.
7. Філософія науки : підручник / за ред. І. С. Добронравової. Київ : Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2018. 255 с.
8. Філософія освіти і науки : навч. посіб. / відп. ред.: І. С. Алексейчук, Л. І. Мозговий ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. Слов'янськ : Вид-во Маторіна Б. І., 2019. 365 с.
9. Ханстантинов В. О. Філософія науки : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2017. 188 с.
10. Штанько В. І. Філософія і методологія сучасної науки : підруч. для аспірантів усіх спец. Харків : ХНУРЕ, 2017. 177 с.
11. Goldman A.I. Epistemology and cognition. Harvard University Press, 1986. 437 p.

Додаткова

1. Бержанір А. Л. Сутність процесу формування навичок проєктної діяльності у здобувачів PhD програм. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка»*. 2022. Вип. № 11(16). С. 10–18.
2. Бержанір А. Л., Запорожець М. О. Особливості формування навичок філософського аналізу науки у здобувачів PhD програм. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 8(10). С. 22–30.
3. Бержанір А. Л. Формування філософсько-методологічної культури майбутніх докторів філософії. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. № 2 (7). С. 207–214.
4. Бержанір А. Л. Роль інноваційної політики держави у розвитку бізнесу / Інноваційна модель розвитку: тенденції та перспективи економічної трансформації : колективна монографія / за ред.: В. Ф. Беседіна, А. С. Музиченка. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. С. 11–16.

5. Бержанір А. Л., Чирва Г. М. *Методологія теоретичних досліджень корпоративної соціальної відповідальності. Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 21. С. 122–125.
6. Бержанір А. Л. *Інституційне становлення соціально відповідального бізнесу в Україні. Інфраструктура ринку*. 2020. № 40. С. 30–34.
7. Верменко А. Ю., Сторожук С. В. *Основні проблеми сучасної науки: світоглядно-філософські виміри : навч.-метод. матеріали з курсу «Філософія науки та інноваційного розвитку» для студентів*. Київ : НУБіП, 2009. 200 с.
8. Добронравова І. С., Білоус Т. М., Комар О. В. *Новітня західна філософія науки : підручник*. Київ : Парапан, 2006. 216 с.
9. Лук'янець В. С., Кравченко О. М., Озадовська Л. В. *Сучасний науковий дискурс: Оновлення методологічної культури*. Київ : Центр практичної філософії, 2000. 300 с.
10. Мешков В. М. *Філософія науки і техніки : конспект лекцій*. Полтава : ПолНТУ, 2006. 106 с.
11. Новіков Б. В. *Творчість як спосіб здійснення гуманізму*. Київ : НТУУ «КПІ», 1998. 310 с.
12. Пахомова Л. В. *Підготовка майбутніх соціальних педагогів до використання інноваційних технологій у професійній діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05*. Харків, 2020. 315 с.
13. Ратніков В. С. *Основи філософії науки і філософії техніки*. Вінниця : ВНТУ, 2012. 230 с.
14. Ратніков В. С., Макаров З. Ю. *Історія та філософія науки*. Хрестоматія. Вінниця : Нова книга, 2009. 416 с.
15. Реброва О. Є. *Методологічні основи педагогічної ментальності: культурологічний та професійний аспекти : монографія*. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 283 с.
16. Сандига О. І. *Інноваційний потенціал соціального розвитку (філософський аналіз) : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03*. Київ, 2004. 18 с.
17. Шабанова Ю. О. *Системний підхід у вищій школі : підручник*. Донецьк : ДНГУ, 2014. 120 с.
18. Varela, F., Thompson, E. and E. Rosch, 1991, *The Embodied Mind: Cognitive Science and Human Experience*, Cambridge, MA: MIT Press.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuiv.gov.ua/> – Центральна наукова бібліотека ім. В. Вернадського.
2. <http://www.nplu.kiev.ua> – Національна парламентська бібліотека України.
3. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> – Наукова бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка.
4. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> – бібліотека Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича.

5. http://udpu.org.ua/viewpage.php?page_id=79 – електронні ресурси наукової бібліотеки УДПУ ім. Павла Тичини.
6. <http://chitalka.info/> – студентська електронна бібліотека.
7. <http://pidruchniki.ws/> – українська електронна бібліотека підручників.